

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jak nejlépe docílit druhově pestrých lesů zjišťuje detailní výzkum

Strnady – 20. září 2018 – Lesy ve středu Evropy čím dál více trpí měnícími se podmínkami prostředí, extrémními výkyvy počasí a vyššími teplotami. Odborníci proto doporučují častěji vysazovat listnáče a zvyšovat různorodost druhů dřevin. Diverzita, jak se rozmanitost odborně nazývá, je totiž vnímána jako míra stability systému, v tomto případě ekosystému. V diverzním systému prochází krizí jednotlivé jeho části, ale celek zůstává funkční. Protože změna struktury lesů nenastane ze dne na den, ale znamená dlouholetý proces, lesnická věda má za úkol prověřit ty nejlepší postupy, díky kterým na našem území porostou bohaté a zdravé lesy.

Pěstební postupy zaměřené na zvyšování podílu listnatých dřevin a porostní diverzity v měnících se podmínkách prostředí jsou přímo ukotvené v ústavním výzkumném projektu, realizovaném v rámci institucionální podpory Ministerstva zemědělství. Tyto postupy dlouhodobě na zkušebních plochách prověřují odborníci na pěstování lesa z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Výzkumné stanice Opočno.

Řešitelé například analyzovali půdu na výzkumné ploše se čtyřicetiletými porosty s příměsí buku a výsledky porovnávali se stavem půdy v čistě bukovém porostu, kde rostou cca dvacetileté stromy. Z předběžných výsledků vyplývají rozdíly v množství a chemismu svrchních půdních horizontů. Na základě zastoupení živin v horizontech nelze označit některou z analyzovaných variant za ve všech směrech zlepšující stanoviště. **„Byl nalezen pozitivní vliv směsi s břízou a smrkem na tvorbu živinově vyváženého obsahu v horizontech opadu a drti a udržování příznivějších hodnot pH svrchních horizontů půdy v porovnání s nesmíšeným porostem buku,“** přibližuje jeden z výsledků Jiří Souček z opočenské výzkumné stanice.

Zajímavé je i zjištění o růstu **břízy karpatské a jeřábu** z různých oblastí a nadmořských výšek na ploše Jizerka, které potvrdilo **odlišnosti v růstu dřevin**. Jak uvádí řešitel projektu, **jizerská bříza pýřitá** ze 7. lesního vegetačního stupně (LVS) rostla od samého počátku lépe než **krkonošská bříza karpatská** z 9. LVS a všechny varianty jeřábu. Z jeřábových variant rostl nejlépe **krkonošský jeřáb ptačí** ze 7. LVS, **jizerský jeřáb**

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

ptačí ze 7. LVS a **krkonošský jeřáb ptačí olýsalý** z 9. LVS rostly velmi podobně. Rozpětí výšek bříz činilo v roce 2017 420 – 530 centimetrů, rozpětí výšek jeřábů činilo 270 – 360 centimetrů. **Obě nejlépe rostoucí varianty měly také nejmenší ztráty, bříza pýřitá pouze 8 % a jeřáb ptačí 16 %.**

Další výzkum poukázal na to, že **přípravný porost břízy pozitivně ovlivňuje porostní mikroklima ve vegetační době, zatímco mimo vegetační sezónu je vliv porostu minimální.** „Míra ovlivnění závisí na konkrétních stanovištních a porostních podmínkách (zápoj, druhová skladba). **Světliny a mezery v porostech mohou nepříznivě ovlivnit výskyt teplotních extrémů v porostech. V mezerách se mohou vlivem omezeného proudění vzduchu dočasně vyskytnout extrémnější teploty než na holé ploše.** Pod hustým přípravným porostem břízy z přirozené obnovy byla v průběhu letního přísušku zjištěna ve svrchních vrstvách půdy vlhkost okolo bodu vadnutí,“ shrnuje Jiří Souček výsledky experimentu.

Vliv různého termínu těžby na vývoj výmladků v mladém březovém porostu byl průkazný ještě 3 roky po provedení těžby. To ukázal další experiment v rámci zmiňovaného výzkumného úkolu. Břízy těžené mimo vegetační sezónu (březen) nebo na jejím počátku (květen) měly nižší počet výmladků a vyšší výškový růst než břízy na plochách těžných v plné době vegetace (červenec). S postupným odrůstáním se rozdíly mezi plochami snižují. Sušina biomasy výmladků 4 roky po těžbě je srovnatelná se sušinou předchozího porostu vzniklého generativní obnovou. Rozdíly ve světelných podmínkách na různých obnovních prvcích se projeví výrazněji na tloušťkovém růstu, výškový růst břízy byl ovlivněn minimálně.

Smyslem řešení celého projektu je ověření vlivu častějších výskytů klimatických extrémů na obnovu lesa především v horských polohách, kalamitních holinách, dále zakládání a pěstování smíšených porostů s vyšším funkčním potenciálem, prostorovým a časovým uspořádáním obnovy a zvyšování podílu listnatých dřevin včetně porostů na bývalých zemědělských půdách.

Kontakt na řešitele: Ing. Jiří Souček, Ph.D., e-mail: soucek@vulhmop.cz, VÚLHM, v. v. i., VS Opočno

Ilustrační foto: Jan Řezáč

